

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyně JUDr. Marcelou Sedmíkovou ve věci žalobce: **Z. S.**, zast. JUDr. Janou Kuřátkovou, advokátkou se sídlem v Brně, Polní 92, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra České republiky**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 3. 2012, č. j. OAM-176/ZA-ZA06-PA03-R2-2011, t a k t o :

- I. **Žaloba se v té části, ve které žalobci nebyla udělena mezinárodní ochrana dle § 12, § 13 , § 14 a § 14b zák. č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, z a m í t á .**
- II. **Rozhodnutí žalovaného se v té části, ve které žalobci nebyla udělena mezinárodní ochrana dle § 14a zák. č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, z r u š u j e a věc se v r a c í žalovanému k dalšímu řízení.**
- III. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

IV. Odměna advokátky JUDr. Jany Kuřátkové s e u r č u j e částkou 2.880,- Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Hradci Králové na účet soudem ustanoveného zástupce do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Žaloba projednávaná krajským soudem mířila do v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného ve věci neudělení mezinárodní ochrany § 12, § 13 § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v platném znění (dále jen zákon o azylu). Jednalo se již o druhé rozhodnutí o žalobcově žádosti, přičemž první rozhodnutí, kterým byla žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu, bylo vydáno dne 28. 6. 2011. Správní orgán při něm vycházel z přednesu žalobce, který uvedl, že má ukrajinskou státní příslušnost i národnost, nikdy nebyl členem žádné politické strany či organizace, nebylo proti jeho osobě vedeno trestní stíhání, vyznáním je křesťan. Ukrajinu opustil v roce 2004 z obavy o svůj život. V zemi pracoval jako kurýr a po změně vlády byli zaměstnanci firmy pronásledováni policií, jak se domníval žalobce. Přímý konflikt s policií neměl, nicméně bývalý kolega byl zabit a žalobce se obával, že by jej mohl potkat stejný osud. O ochranu své osoby na Ukrajině nežádal, když potíže dle jeho přednesu souvisejí právě s příslušníky policie. Za pobytu v České republice dostával výhrušné telefonáty, proto se obává návratu na Ukrajinu. V České republice pobývá od roku 2004 na základě pracovního víza. Žádost o udělení mezinárodní ochrany proto nepodal bezprostředně po svém návratu, neboť se domníval, že se situace uklidní. Na Ukrajině byl naposledy v roce 2009 navštívit matku, od té doby nikoli.

Správní orgán na pozadí informací o zemi původu v rozhodnutí objasnil své úvahy a závěry, pro které nebylo lze shledat v příběhu žalobce azylově relevantní důvody a žádost posoudil jako zjevně nedůvodnou. Žalobou mířící do tohoto prvního rozhodnutí se zabýval Krajský soud v Brně pod sp. zn. 56 Az 34/2011. Dne 30. ledna 2012 rozsudkem rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Odkázal mimo jiné na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu v Brně č. j. 5 Azs 6/2010-107 ze dne 25. 1. 2011 a v souladu s jeho závěry konstatoval, že správní orgán se v předmětné věci zabýval vyhodnocením žádosti žalobce pouze z hlediska § 12 a § 14a zákona o azylu. Zde jeho závěry akceptoval a zdůraznil, že při rozhodování vyšel z objektivních a časově aktuálních informací. Správnímu orgánu však vytýkal, že dále neuvedl, „...*proč nepřichází v úvahu udělení mezinárodní ochrany dle ostatních ustanovení zákona o azylu a rozhodnutí je tudíž v tomto směru nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů rozhodnutí.*“ V dalším řízení pak uložil správnímu orgánu o žádosti opětovně rozhodnout u vědomí výše vytýkaných nedostatků.

Žalovaný veden závazným právním názorem Krajského soudu v Brně o žádosti žalobce opětovně rozhodnul dne 29. 3. 2012, tak že žalobci mezinárodní ochranu

neudělil. Učinil tak na základě dosavadních informací a zpráv, které shromáždil jako podklady pro vydání prvního rozhodnutí.

Žalobce včasnou žalobou namítl pochybení správního orgánu spočívající v porušení § 3 a § 50 odst. 3 správního řádu, neboť žalovaný při rozhodování nevycházel ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu. Svým postupem porušil článek 8 Směrnice Rady 2005/85/ES, neboť si v řízení neopatřil přesné a zejména pak aktuální informace ze země žadatelova původu. Žalobce svůj odchod z Ukrajiny a obavy z návratu spojuje s orgány policie, se kterou měla dle jeho tvrzení spolupracovat firma, pro kterou dříve pracoval. Bylo mu v minulosti vyhrožováno a pokud správní orgán vycházel z informací z počátku roku 2010, podle jejichž obsahu žalobce mohl využít k ochraně svých práv prostředků, které mu dává ukrajinské zákonodárství, pak žalobce označil tyto informace za neaktuální. Připomněl stanovisko např. Amnesty International, podle jejíhož zjištění je na Ukrajině patrna rozsáhlá kriminalita příslušníků policie často spojená s mučením a jiným nelidských zacházením. Zdůraznil, že o mezinárodní ochranu požádal s časovým odstupem od svého příchodu do České republiky proto, že měl upraven pobyt na základě pracovního víza a doufal ve zlepšení situace v zemi původu. Závěrem připomněl nutno individuálního posuzování každé žádosti a to jako reakci na tvrzení správního orgánu, že institut mezinárodní ochrany je ze strany občanů Ukrajiny hojně zneužívám k legalizace jejich pobytu. Namítl, že správní orgán se namísto ověření objektivních důvodů žalobcových obav zaměřil toliko na zpochybnění jím uváděných skutečností. Ze všech vytýkaných důvodů lze dle žalobce uzavřít, že v jeho případě došlo k naplnění podmínek § 12 zákona o azylu a stejně tak žalobce splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a téhož zákona.

Žalovaný reagoval na obsah žaloby a v něm vytýkaných žalobních námitek podrobným vyjádřením ze dne 28. 6. 2012. Ve svém stanovisku nejprve popsal, tak jak již učinil zdejší krajský soud v odůvodnění svého rozsudku, dosavadní průběh řízení od podání žádosti až do vydání druhého, tedy aktuálně přezkoumávaného rozhodnutí. Vysvětlil, že v řízení, které opětovnému vydání rozhodnutí předcházelo, vyhodnotil přednes žalobce, charakter a intenzitu jeho potíží. Zdůraznil, že žalobci nic nebránilo požádat o ochranu kompetentní orgány země původu, jak bylo možno vysledovat ze shromážděných informací, leč této možnosti nevyužil a ani se o ni nepokusil. Navíc o mezinárodní ochranu požádal až po sedmi letech pobytu na území České republiky, kde pobýval na základě platného povolení k pobytu. V tomto období navíc Ukrajinu opakovaně navštívil a žádné zásadní problémy nenastaly. Je tak zjevné, že jediným důvodem podané žádosti je snaha po legalizaci pobytu na území České republiky. Za takto zjištěné situace správní orgán uzavřel, že nejsou naplněny podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu. Stejně tak neshledal důvody pro udělení tzv. doplňkové ochrany, přičemž své úvahy objasnil v nově vydaném rozhodnutí. Zdůraznil, že žalobce se na Ukrajinu v letech 2004 až 2009 opakovaně vracel, o mezinárodní ochranu nicméně požádal až v roce 2011, když nebyl schopen (z finančních důvodů) zajistit si příslušné pobytové oprávnění. Napadené rozhodnutí označil za žalobou nezpochybněné, a proto trval na jejím zamítnutí.

Právní rámec projednávané věci je upraven následovně: mezinárodní ochranu lze podle § 28 odst. 1 zákona o azylu udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany: shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle §§ 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nespĺňuje důvody k udělení doplňkové ochrany (§ 14a či § 14b zákona o azylu).

Po zjištění, že jsou splněny podmínky řízení (žaloba je přípustná, byla podána včas a osobou oprávněnou), projednal soud žalobu v mezích daných žalobními body (§ 75 odst. 2 s.ř.s.) a to postupem v souladu s § 51 odst. 1 s.ř.s. Ověřil skutečnosti, které byly důvodem žalobceva odchodu a které již zaznamenal v tomto odůvodnění a lze je shrnout v zásadě takto: až do roku 2004 žádné zásadní problémy na Ukrajině neměl. Ty dle přednesu žalobce nastaly poté, kdy došlo ke změně vlády a začali být pronásledováni pracovníci firmy, kde žalobce působil jako kurýr. Vysvětlil potíže tím, že konkurenční firma spolupracovala s policií a byla policií financována. Odešel poté, když jeden kolega zmizel a když byl zabit další bývalý kolega. Od roku 2004 pobýval střídavě v České republice, kde si vyřídil pracovní vízum, jezdil na návštěvu na Ukrajinu, byl v Izraeli a rovněž v Egyptě. Naposledy přicestoval do České republiky v lednu 2010, žádost uplatnil 13. 6. 2011 a za důvod uvedl skutečnosti zaznamenané v tomto odstavci. Při pohovoru konaném dne 22. 6. 2011 na důvodech své žádosti setrval stejně tak jako na tvrzených obavách z návratu. Správní orgán doplnil řízení o následující zprávy: tři Informace MZV č. j. 106362/2009-LPTP ze dne 13. května 2009, č. j. 111193/2009-LPTP ze dne 29. července 2009 a č. j. 129871/2010-LPTP ze dne 19. ledna 2010. Z informací se obecně podává, že navráťivší neúspěšní žadatelé o mezinárodní ochranu nebudou na Ukrajině vystaveni pronásledování, v zemi byl zřízen institut ombudsmana a občané mají právo obracet se v případě výhrad k postupu příslušníků policejních či jiných orgánů státní moci se stížností na kompetentní orgány. Zpráva potvrzuje možnost obrátit se s případnou stížností na Ministerstvo vnitra Ukrajiny, nicméně *„do jaké hloubky je vyšetřování prováděno je ne zcela lehké zhodnotit.“* Zpráva ze dne 19. ledna 2010 potvrzuje propojení podnikatelské „mafie“ s policejními složkami.

Krajský soud po seznámení se se všemi dostupnými podklady dospěl, vyjma výroku o neudělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, k témuž závěru jako správní orgán. V případě žalobce neshledal azylově relevantní důvody, pro které by bylo lze udělit mezinárodní ochranu dle ust. § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu. Lze souhlasit, že žalobce se na území Ukrajiny politicky žádným způsobem neprojevoval, stejně tak neměl problémy související s jeho vyznáním. Důvody, pro které by se měl správní orgán podrobněji zaobírat jeho žádostí z hlediska § 13 či § 14 zákona o azylu žalobce rovněž nesdělil. V tomto směru krajský soud na přezkoumávaném rozhodnutí žalovaného, resp. na jeho závěrech včetně odůvodnění neshledal žádné pochybení a žalobní námitky vyhodnotil jako nedůvodné. Nelze skutečně pominout, že žalobcem uváděné problémy byly co do míry závažnosti intenzity poměrně nízké. Žalobce sám uvedl nekonkrétní telefonický zájem o svoji osobu a příběh dvou zemřelých bývalých spolupracovníků. Přitom nelze nevidět, že žalobce od jím tvrzeného vzniku potíží, tedy od roku 2004, Ukrajinu opakovaně navštěvoval a to zcela legálně, přičemž k žádným závažnějším problémům nedošlo. Je nutné při jím

tvrzených obavách uvážit jednak jejich intenzitu, a rovněž tak i časové období, kdy k nim docházelo. Nelze přehlédnout, že žalobce sice napadá správnost v pořadí druhého rozhodnutí žalovaného, vytýká v něm však spíše procesní pochybení a na podporu možných úvah soudu pro přezkoumání rozhodnutí žalovaného zejména co se týče neudělení mezinárodní ochrany dle § 12 zákona o azylu nepřednesl žádný konkrétnější důvod a nedoložil žádný zásadnější důkaz, kterým by podpořil důvodnost jím tvrzených obav právě ve vztahu k jeho osobě. Tedy tak, aby bylo možné považovat jeho příběh za jedinečný, individuální svým obsahem a z tohoto úhlu pohledu jej rovněž posoudit. Informace žalobcem poskytnuté jsou převážně obecnějšího rázu a postrádají konkrétní navázanost na samotnou osobu žalobce. Je nicméně pravdou, že opakovaně upozorňuje na neaktuálnost použitých informací a stejně tak připomíná odkazem na zprávu, resp. článek Amnesty International s datem 18. 5. 2012, kde se hovoří o rozsáhlé kriminalitě příslušníků policie apod. I přes tuto skutečnost se nicméně krajský soud s rozhodnutím žalovaného ztotožnil a v podrobnostech odkazuje na obsah odůvodnění přezkoumávaného rozhodnutí tak, jak připouští rozsudek Nejvyššího správního soudu v Brně ze dne 27. 7. 2007, čj. 8 Afs 75/2005-130: „*I. Je-li rozhodnutí žalovaného správního orgánu řádně odůvodněno, je z něho zřejmé, proč žalovaný nepovažoval právní argumentaci účastníka řízení za důvodnou a proč jeho odvolací námitky považoval za liché, mylné nebo vyvrácené, shodují-li se žalobní námitky s námitkami odvolacími a nedochází-li krajský soud k jiným závěrům, je přípustné, aby si krajský soud správné závěry se souhlasnou poznámkou osvojil.*“

Jiný závěr, jak už ostatně krajský soud přdestřel dříve, učinil k té části výroku rozhodnutí, která se vztahuje k ust. § 14a, když skutečnosti pro úvahy ve smyslu § 14b zákona o azylu činěny nebyly, tedy k otázce návratu žalobce na Ukrajinu, aby případnou realizací návratu nedošlo k porušení zásady non-refoulement.

Žalovaný při posuzování otázky návratu vycházel ze znění zákona, kdy se dle § 14a odst. 1 zákona o azylu doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Krajský soud byl s ohledem na jednu ze žalobních námitek mířících do neaktuálnosti podkladových informací povinen se při posuzování této otázky zabývat především tím, zda-li správní orgán respektoval zásadní požadavek na objektivitu (věcnou i časovou) informací o zemi původu tak, jak předpokládá ve svém rozsudku ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008 – 71 Nejvyšší správní soud v Brně. Ten

konstatoval, že „při používání informací o zemích původu je nutné dodržovat následující pravidla. Informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné.“ Z popisu odůvodnění tohoto rozhodnutí vyplývá, že správní orgán při úvahách o možném, reálném a bezpečném návratu vycházel z informací, z nichž nejaktuálnější zpráva byla z ledna 2010, ačkoli přezkoumávané rozhodnutí bylo vydáno 29. 3. 2012. Jak správní orgán, tak soudy obecně respektují povinnost obstarat si k úvahám ohledně tzv. doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu informace co možná nejaktuálnější, neboť ty by měly zachycovat situaci v zemi původu žadatele v době, kdy by se měl případně realizovat jeho návrat do vlasti. Lze souhlasit s námitkou žalobce, že situace na Ukrajině není rozhodně tak poklidná a vyrovnaná, jak by se mohlo jevit z poměrně strohých informací, ze kterých vycházel správní orgán. Krajskému soudu je z jeho rozhodovací praxe známo, že žalovaný disponuje možnostmi, jak si obstarat zcela aktuální informace o konkrétní zemi původu a obvykle tak činí i v jiných řízeních týkajících se žádostí občanů z Ukrajiny. Nelze akceptovat, aby rychlost rozhodování byla na úkor objektivně zjištěného stavu. Je proto přesvědčen, že při hodnocení této otázky žalovaný nedostál své povinnosti vycházet z informací aktuálních.

Na tomto závěru nemůže dle přesvědčení soudu změnit nic ani ta skutečnost, že původně Krajský soud v Brně ve svém rozhodnutí považoval i v této otázce informace za objektivní a aktuální. Přinejmenším možná proto, že jím přezkoumávané rozhodnutí bylo žalovaným vydáno 28. 6. 2011. Nyní přezkoumávané rozhodnutí bylo bez dalšího doplnění o aktuální informaci - alespoň k otázce úvah ve smyslu § 14a zákona o azylu – vydáno s odstupem dalších devíti měsíců. Za situace, kdy by krajský soud vyžadoval skutečně aktuální zprávy k danému problému, prováděl by jednak hodnocení obsahově jiných důkazů, nežli těch, o které se opíral žalovaný, hodnotil by důkazy popisující jiné časové období a tím by v této části plně nahrazoval činnost správního orgánu, což není smyslem a účelem přezkumného soudního řízení. Proto v tomto výroku z důvodů již popsaných rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1, odst. 4 a odst. 5 s.ř.s.). O sporné otázce žalovaný rozhodne na základě informací, které budou odpovídat požadavku Nejvyššího správního soudu na charakter důkazů v tomto rozhodnutí citovaném a s ohledem na plynutí času bude namístě seznámit s těmito podklady rovněž žalobce. Žalovaný doplní dokazování o aktuální informace týkající se reálné možnosti bezpečného návratu žalobce do země a o žádosti opětovně rozhodne.

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Z části žalobou úspěšný žalobce náhradu nákladů řízení nepožadoval.

Ustanovené advokátce krajský soud přiznal odměnu za jeden úkon právní služby, konkrétně se jednalo o doplnění žaloby. Přípravu a převzetí zastoupení krajský soud ve výši odměny nezohlednil, neboť tatáž advokátka zastupovala žalobce již v řízení předchozím a byla tak s obsahem a charakterem sporu dostatečně obeznámena. Krajský soud proto ustanovené advokátce přiznal odměnu ve výši 2.100,- Kč, režijní paušál částkou 300,-Kč, celkem 2.400,-Kč, kterou zvýšil o DPH ve výši 20% na částku 2.880,-Kč (§ 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. d), § 13 odst. 3

vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif). Odměna bude vyplacena z účtu Krajského soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí na účet zvolený advokátem.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 26. září 2012

JUDr. Marcela Sedmíková, v. r.
Samosoudkyně